

"Baktım ki, ben bir cenazeyim, üç mühim büyük cenazenin başında duruyorum." cümlesini nasıl anlamalıyız?

Üç mezardan birincisi:

Üstad, kendi şahsi hayatına taalluk eden eş dost, akraba, ahbablarından vefat etmiş olanların başında bir mezar taşı gibi olduğunu söylüyor. Her insanın kendine ait hususi bir âlemi, alakadar olduğu dostları ve yakınları vardır. Bunlar da ölüp gitmeye mahkûmdur. Öyle ise bu hususi âlemi mezar olarak kabul edersek, insanın cismi de bu mezarın taşı hükmündedir.

Üç mezardan ikincisi:

Dünya büyük bir kabristandır, içinde bulunan bütün hayat sahipleri ise bu mezara girmeye mahkûmdurlar. Üstad Hazretleri, birincisine nispeten daha geniş ve umumi bir dairede ölümün hakikatini tefekkür ediyor. O dönemde yaşayan bütün insanların mezarında, Üstad'ın cenazesi, bir mezar taşı hükmündedir.

Üç mezardan üçüncüsü:

Üstad Hazretleri, bütün kâinatın kıyamet vaktindeki ölümünü, gelmiş gibi düşünüp, her şeyin silinip gittiğini tefekkür ediyor. Bütün kâinat büyük bir mezar hükmünü aldığını ve kendisinin de bu mezarlıkta bir nokta gibi olduğunu düşünüyor. Çaresizlik ve yeis içinde iken, iman ve Kur'ân'ın onun imdadına yetiştiğini, o haletten nasıl kurtulduğunu ve ölümün hiçlik ve yokluk olmadığını anlatıyor.

Hulasa, bu üç mezardan biri Üstadın kendi mezarı, biri bütün insanların mezarı, biri de bütün kâinatın mezarıdır.